

1	Ábsida / <i>ábside</i>	Parte da igrexa situada na cabeceira, xeralmente de planta semicircular, e ás veces poligonal, cuberta con bóveda de cuarto de esfera.
2	Arcobotante / <i>arbotante</i>	Arco rampante exterior que descarga a presión lateral das bóvedas sobre un contraforte. Serve tamén como desaugue da chuvia a través da canle labrada no extradorso que chega ata a gárgola. É elemento fundamental da arquitectura gótica.
3	Arco apuntado	Arco formado por dous segmentos de circunferencia de igual raio pero diferentes centros, que forman ángulo na clave.
4	Arco de ferradura	Arco formado por unha sección maior que a semicircunferencia.
5	Arco de medio punto	Arco formado por unha semicircunferencia e polo tanto de frecha igual á semiluz.
6	Arco de faixa / <i>Arco fajón</i>	Arco de perpiaño, que reforza e divide en tramos a bóveda de canón, e se dispón transversalmente ao eixe lonxitudinal da nave. Propio da arquitectura románica.
7	Arco formeiro / <i>Arco formero</i>	Arco paralelo ao eixe lonxitudinal dunha nave e que comunica unha nave con outra servindo de soporte das bóvedas.
8	Arco peraltado	Arco de medio punto sobreelevado a base de repetir a primeira doela, polo que a súa frecha é maior que a semiluz.
9	Arco rebaixado	Arco que ten a curva inferior a media circunferencia.
10	Arquivolta	Moldura concéntrica que forma a cara frontal de cada un dos arcos abucinados dunha portada románica ou gótica e que presenta decoración moi variada, figurativa (representacións humanas ou zoomórficas) ou xeométrica (como por exemplo axadrezados e dentes de serra).
11	Bóveda de aresta	A formada polo cruce perpendicular de dúas bóvedas de canón da mesma frecha, resultando do encontro catro arestas angulares.
12	Bóveda de canón	A formada polo desprazamento dun arco de medio punto sobre soportes paralelos e nun eixe lonxitudinal.
13	Bóveda de cruz	A composta por arcos que se cruzan diagonalmente, tamén chamados nervios, cunha clave central común e co espazo cuberto por pano de muro lixeiro. Pode multiplicar os seus nervios e claves.
14	Clave dun arco	Doela central dun arco
15	Ciborio / <i>cimborrio</i>	Construción de planta cadrada ou octogonal en forma de torre, rematada en chapitel gótico, que se levanta sobre o cruceiro dunha igrexa.

Vocabulario de Historia da Arte. 1º avaliación (II)

16	Contraforte/ <i>contrafuerte</i>	Construción maciza adherida ao muro a modo de pilastra, para reforzalo e contrarrestar a carga sobre el dunha bóveda. Os contrafortes serven de apoio aos arcobotantes nas construcións góticas.
17	Deambulatorio	Espazo que rodea o altar maior dos templos, por onde poden transitar os fieis. Tamén chamado "girola", en castelán, é un elemento característico da arquitectura románica que logo se fixo extensivo á gótica. A súa utilidade xurdiu coa peregrinaxe masiva aos lugares de devoción popular, cando unha multitude de fieis concurría nunha igrexa para venerar as reliquias que nela se atesouraban. Este corredor proporcionaba a necesaria fluidez de circulación para que todos alcanzasen a reverenciar as sagradas reliquias e para non interromper a cerimonia relixiosa que se puidera estar oficiando na capela maior.
18	Doela/dovela	Peza de cantaría labrada en forma de cuña truncada que, disposta radialmente e xunto con outras, forma a volta dun arco.
19	Estatuacolumna	Estatua adherida verticalmente a un muro ou columna. A adherida ao fuste dunha columna e da súa mesma altura é característica dalgunhas portadas de igrexas románica.
20	Imposta	Fiada sobre a que vai asentado un arco ou unha bóveda, ou moldura colocada entre a parte recta dun van e a doela inferior que inicia a curvatura dun arco. Cornixa ou moldura exterior que marca a separación entre plantas dun edificio.
21	Ménsula	Elemento arquitectónico que sobresaie dunha parede e que serve para soste un balcón, unha escultura, unha cornixa, os nervios dunha bóveda ou calquera outro elemento do edificio.
22	Parteluz	Elemento vertical, columna ou piar, que divide un van en dúas partes.

Vocabulario de Historia da Arte. 1º avaliación (II)

23	Pendente	Cada un dos triángulos ou trapezios esféricos situados nos ángulos de asentamento da cúpula, formados polo anel da cúpula e polos arcos torais. Resulta un elemento básico para a construción dunha cúpula xa que permite a transición dunha planta cadrada á base circular ou anel da cúpula. A pesar de que parece estar colgando da cúpula, de aí o seu nome, realmente está sosténdoa. En castelán recibe o nome de pechina.
24	Perspectiva xerárquica	Sistema de representación espacial que ten por característica que o tamaño das figuras responde á importancia do personaxe e non a súa aparencia e proporción obxectiva.
25	Planta cruz grega	Planta cruciforme na que os dous brazos da cruz son iguais.
26	Planta cruz latina	Planta cruciforme de brazos desiguais, o brazo maior ou vertical e o brazo menor ou horizontal, este último chamado transepto ou cruceiro porque é o que se cruza co brazo maior dividíndoo en dúas partes desiguais.
27	Presbiterio	Parte dunha igrexa onde se sitúa o altar maior, xeralmente nun nivel superior ao resto do templo. Ocupa a ábsida da cabeceira da nave principal e pode estar separado dela por chanzos ou por un cancel. Nalgunhas igrexas o coro está situado no presbiterio.
28	Rosetón	Nome que reciben os vans circulares calados con corpo de trazaría e vidros de cores que se abren nas paredes ou forman parte dos vitrais góticos. Propio das catedrais románicas e góticas.
29	Tribuna	Na arquitectura románica, galería aberta situada sobre as naves laterais das igrexas, da mesma anchura que estas, que por unha parte se abren á nave central e pola outra ao exterior. Nalgunhas épocas estivo reservada ás mulleres.
30	Triforio	Na arquitectura gótica, estreita galería de carácter decorativo aberta no muro e construída sobre as arcadas das naves laterais. Situado entre as grandes arcadas da nave central ou do transepto e as ventás superiores, o triforio é unha galería ornamental aberta con ventás xeralmente triforas.
31	Trompa	Pequena bóveda semicónica, proxectada cara a fóra do muro, disposta na base da cúpula e co vértice no ángulo de dous muros. Permite un cambio de planta en calquera nivel da construción, mediante a superposición de dúas estruturas de diferente trazado xeométrico, por exemplo unha cúpula sobre unha planta cadrada.
32	Xamba	Cada unha das dúas partes verticais, situadas aos lados do oco dunha porta ou dunha ventá, que sosteñen o lintel ou o arco. Especialmente, a superficie interna deses elementos verticais.